

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้น ความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศรุสภาสาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2529). หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างจริยธรรม. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. (2538). รายงานการพัฒนาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2541). กระบวนการกลุ่มทางการศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2549). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กาญจนา ไชยพันธุ์, ฉันทนา กล่อมจิต, & รัตนา อัจฉรงค์. (2536). การพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่นโดยการใช้การสังจิตร่วมกับการให้คำปรึกษาและการใช้ตัวแบบบุคคลจริงร่วมกับการให้คำปรึกษา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กิตติพงษ์ ยะเขียว. (2538). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญา นินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- แก่นคุณ วิเศษการ. (2539). ผลของกิจกรรมแนะแนวแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2547). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จงจิตร ศิริทรัพย์จันทน์. (2538). ปัจจัยที่มีผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไชยรัตน์ ปรานี. (2531). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาโดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือ. ปรินญา นินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เดือนเด่นหล้า ชัยปริญญา. (2539). การปลูกฝังจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวางโจนศึกษาอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ติรกา รัตนะวัน. (2543). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทศนา เขมมณี. (2542). กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2552). กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- นิคม ชนะไพบูลย์. (2535). การเปรียบเทียบผลการเข้าฝึกอบรมและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนบ้านดงวิทยา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นีออน พิณประดิษฐ์. (2541). จิตวิทยาสังคม. ขอนแก่น: ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2530). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก.
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2530). ความรับผิดชอบ. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 6-10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2535). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมวล คิดคินสัน. (2520). วัยแรกหลัก. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา วังบุรพา.
- ปิยนันท์ สีสม. (2536). ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ผกา สัตยธรรม. (2528). วิธีสอนจริยธรรม. วารสารมิตรครู, 27(23), 7-9.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภาน. (2542). พฤติกรรมกลุ่ม. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

- พวงทอง คงเจริญ. (2550). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการใช้ตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองทุ่ม จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พีระพล ยศธสาร. (2534). จริยธรรมสำหรับพัฒนาสังคม. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ชรินทร์ ปฐมวิชกะ. (2535). การวิเคราะห์องค์ประกอบความรับผิดชอบของนักเรียนระดับประถมศึกษา:กรณีศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพฑูรย์ ลินจาร์ตน์. (2542). ความรู้คู่คุณธรรม : รวบรวมความเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสรา อรุณมีศรี. (2533). อิทธิพลของครอบครัวต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของเด็ก. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.]. (เอกสารอัดสำเนา)
- วินิจ เกตุขำ, & คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2522). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิภาภรณ์ เรือนทิพย์. (2530). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิคแม่แบบที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิภาวี วงศ์อินทร์. (2546). ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและเบียร์รถกรต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพังทวยพัฒนาศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิวัฒน์ รักษาเคน. (2531). ความสำนึกในความรับผิดชอบและความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองใหญ่ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วีณา วโรตมะวิทย์. (2530). กลวิธีการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา. เชียงใหม่: ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมเชาว์ ศรีศักดิ์. (2546). พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรียา ผ่องเสียง. (2546). การสร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ สุขหมั่น. (2548). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2540). เอกสารการสอนชุดวิชา การพัฒนาเด็ก หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โสภภาพรรณ อัครภาควิชาโรจน์. (2545). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความรับผิดชอบตนเองของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิชาติ ภูประเสริฐ. (2541). การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างความรับผิดชอบในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรทัย โสภ. (2533). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางปะหัน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Brow Poger. (1965). *Social Psychology*. N.Y: Free press.
- Filippo, E.B. (1966). *Management: A Behavior Approach*. Boston: Allyn and Bacon.
- Kohlberg, L. (1976). "Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach". New York: McGraw-Hill.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบวัดพฤติกรรมรับผิดชอบ
- โครงสร้างโปรแกรมกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน
- โปรแกรมกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน
- วัน เวลา ในการวัน เวลา ในการจัดกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน

แบบวัดพฤติกรรมรับผิดชอบ

คำชี้แจง

1. แบบวัดมีทั้งหมด 25 ข้อ ให้ท่านทำทุกข้อ
2. แบบวัดนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำบางอย่างของท่าน โดยมีข้อความให้ท่านพิจารณาว่าท่านเคยมีความรู้สึกหรือเคยปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ฉะนั้นไม่มีคำตอบใดถูก คำตอบใดผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติไม่เหมือนกัน คำตอบของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ไม่สามารถบอกได้ว่าใครถูกใครผิด ดังนั้นจึงขอให้ท่านตอบแบบวัดนี้ ให้ตรงกับสภาพจริงของท่านมากที่สุด
3. วิธีตอบแบบวัด ให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติมากน้อยเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกนั้น เพียงข้อละ 1 ช่อง โดยแต่ละตัวเลือกมีความหมายดังนี้
 - 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติมากที่สุด
 - 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติมาก
 - 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติบ้าง
 - 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกหรือตรงกับสิ่งที่ท่านปฏิบัติบ้างน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อความ	4	3	2	1
0. เมื่อฉันกระทำความผิดพลาด เพื่อนว่ากล่าวตักเตือน ฉันไม่พอใจ เพราะไม่ใช่หน้าที่ของเพื่อน			✓	

ข้อความ	4	3	2	1
1. ฉันช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำอาหารและสิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน				
2. ถ้าพบอุปสรรคในการทำงานฉันจะยกเลิกทันที				
3. ฉันบอกให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านไปใช้สิทธิ์ในการออกเสียงเลือกตั้งเมื่อมีการเลือกตั้ง				
4. เมื่อมีการนัดหมายการทำงานร่วมกัน ฉันมักจะมาช้ากว่าเวลานัดหรือไม่ไปตามนัด				
5. ในช่วงโรงเรียน ถ้าไม่มีครูสอน ฉันจะอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน				
6. เมื่อรับปากจะทำอะไรให้เพื่อนแล้วต้องทำให้เสร็จ				
7. ถ้าคนอื่นไม่ช่วยกันทิ้งขยะให้ถูกที่ ฉันก็จะทิ้งขยะไม่ถูกเหมือนกันเพราะก็ทำได้เช่นเดียวกับคนอื่น				
8. เมื่อฉันทำของเสียหาย ฉันจะพยายามปกปิดเพื่อไม่ให้คนอื่นทราบ				
9. ฉันตั้งใจที่ไม่ต้องช่วยเหลืองานต่าง ๆ ภายในบ้าน เพราะเป็นหน้าที่ของคนในบ้าน				
10. ในการทำงานกลุ่มเมื่อฉันไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงของกลุ่ม ฉันจะไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่ม				
11. ฉันทำเป็นมองไม่เห็นและไม่สนใจเมื่อเห็นคนอื่นทำลายทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม				
12. ฉันคิดว่า การเล่นการพนันเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นการพักผ่อนยามว่างจากเวลาเรียน				
13. เมื่อมีโอกาส ฉันจะแนะนำ ตักเตือนให้เพื่อนทำตามกฎระเบียบเสมอ				
14. ฉันชักชวนเพื่อนไปช่วยกันพัฒนาสถานที่สาธารณะบริเวณในชุมชน				
15. ถ้านักเรียนสอบไม่ผ่าน ฉันคิดว่าเป็นหน้าที่ของครูต้องตามนักเรียนไปสอบแก้ตัว				
16. ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จโดยไม่ต้องให้ใครตักเตือนหรือควบคุม				
17. เมื่อครอบครัวมีงานบางอย่างที่จะต้องช่วยกันทำ ฉันจะช่วยงานทุกครั้งด้วยความเต็มใจ				
18. บางครั้งฉันใช้คำพูดโดนใจไม่คิดว่าคำพูดนั้นอาจทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน				
19. เมื่อมีโอกาส ฉันจะช่วยเหลือบุคคลที่อ่อนแอกว่า เช่น ช่วยเหลือคนชรา หรือเด็กเดินข้ามถนน				

ข้อความ	4	3	2	1
20. ฉันเห็นว่าการกระทำความผิดต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ไม่ร้ายแรง เพราะฉันยังเด็กอยู่				
21. ฉันชอบทำตามเพื่อนแม้ว่าพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่จะห้ามปราม				
22. เมื่อได้ทำงานน้อยกว่าเพื่อน ฉันรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ				
23. ฉันมักจะนั่งหลับหรือเหม่อลอยขณะที่ครูกำลังสอน				
24. เมื่อพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ ดักเตือนฉันนำมาพิจารณาด้วยเหตุผลและปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ				
25. การหยิบสิ่งของ ของคนอื่น ไปใช้ต้องขออนุญาตจากเจ้าของ				

โครงสร้างโปรแกรมกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของเยาวชน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	เทคนิค
1	ปฐมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบจุดมุ่งหมาย ข้อตกลงเบื้องต้นของกลุ่ม 2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพโดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจในระหว่างสมาชิกและผู้นำกลุ่ม 	อภิปรายกลุ่ม
2	ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และรู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ถึงผลดี ของการ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และผลเสีย ที่เกิดขึ้นในการไม่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 	เกม
3	รู้จักหน้าที่ตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความตระหนักเรื่อง ความ รับผิดชอบในหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่ม 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ถึงผลดีของการ รับผิดชอบต่อนหน้าที่ และผลเสียของการ ไม่รับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตน 	อภิปรายกลุ่ม (สถานการณ์จำลอง)
4	ตรงต่อเวลา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึง ความสำคัญของการตรงต่อเวลา 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเรียนรู้ถึงผลดีของการ ตรงต่อเวลา และผลเสียของการไม่ตรงต่อ เวลา 	อภิปรายกลุ่ม (กรณีตัวอย่าง)
5	การยอมรับผลงานและปรับปรุงแก้ไขงานในหน้าที่ตน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกกล้ายอมรับความจริง เกี่ยวกับการกระทำและผลงานของตน 2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักติดตามผลงานที่ตน ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น 	อภิปรายกลุ่ม
6	ความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มมีความเพียรพยายาม มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค	เกม/อภิปรายกลุ่ม

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	เทคนิค
7	ความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม	เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม งดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียหายต่อสังคมและสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่สังคม	เกม/อภิปรายกลุ่ม
8	ปัจฉิมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้สมาชิกมองผู้อื่น และเข้าใจผู้อื่น 2. เพื่อสรุปกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ทำร่วมกัน 3. ให้สมาชิกยอมรับข้อดีและจุดบกพร่องของตนเอง แล้วพยายามปรับปรุงแก้ไขตนเอง 	อภิปรายกลุ่ม

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 1
การปฐมนิเทศ

สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากในเบื้องต้น ของกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมดั้งเดิมที่สะสมมานานเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้าสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นและไม่มีความมั่นคงเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป พฤติกรรมเหล่านี้ ก่อให้เกิดความรู้สึกขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ เมื่อถูกสะสมเก็บไว้เป็นเวลานาน ๆ ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเก็บกดไว้ภายใน เมื่อมีการแสดงออกมาภายนอก จึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ไม่เป็นที่ยอมรับและก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคม ในขั้นตอนนี้ผู้นำกลุ่มจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเหล่านี้เสียใหม่และกำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อละลายพฤติกรรมดังกล่าว การจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยนี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มผู้ร่วมกิจกรรม สร้างบรรยากาศแห่งความสนุกสนานร่วมกัน การเปิดตัวเองออกสู่ผู้อื่น และสามารถทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันได้ เพื่อเป็นข้อคิด และเป็นเนื้อหาสาระที่จะทำให้ผู้เข้าร่วม กิจกรรม ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้ดียิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกได้ทราบจุดมุ่งหมาย ข้อตกลงเบื้องต้นของกลุ่ม
2. เพื่อสร้างสัมพันธภาพโดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจในระหว่างสมาชิกและผู้นำกลุ่ม

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. กระดาษ A4
2. ดินสอ / ปากกา / ยางลบ / สีเทียน / สีไม้ / สีเมจิก
3. เทปกาว / กรรไกรเล็ก / วงเวียน
4. บัตรแจ้งวิธีการแนะนำตนเองเท่าจำนวนสมาชิก
5. ใบงานข้อตกลงในการเข้ากลุ่ม

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัว / กล่าวทักทายและให้สมาชิกทุกคนแนะนำตัวผู้นำ กลุ่มชี้แจงให้สมาชิกทราบจุดมุ่งหมายพร้อมทั้งข้อตกลงเบื้องต้นของกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรมโดย การสร้างสัมพันธ์ภาพ บรรยากาศความคุ้นเคยเปิดเผยและความไว้วางใจของสมาชิกกลุ่ม

ขั้นกิจกรรม

2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนเลือกบัตรแจ้งวิธีการแนะนำตนเองให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น คนละ 1 ชิ้น ต่อ 1 วิธี ดังนี้

- ให้สมาชิกวาดภาพ ๑ เดี่ยวหรือหลาย ๑ ภาพเกี่ยวกับตนเองหรือเรื่องราวในชีวิตบางช่วงที่ประทับใจ
- ให้สมาชิกวาดภาพวงกลมแบ่งเป็นส่วน ๆ แสดงเปอร์เซ็นต์ที่ตนเองให้กับจุดมุ่งหมายในชีวิต เช่น งาน ครอบครัว หรือแสดงถึงการใช้เวลาและการใช้พลังในแต่ละวัน (ทุ่มเทกับการทำอะไรมากที่สุด)
- ให้สมาชิก วาดภาพกราฟชีวิตของตนเองตั้งแต่เด็กว่าจุดไหนขึ้นลงอย่างไรจนถึงปัจจุบัน รวมถึง ภาพทำนายอนาคตของตนเองอีกด้วย
- ให้สมาชิก วาดภาพสัญลักษณ์แทนตนเองพร้อมทั้งให้ความหมาย จะใช้สัญลักษณ์อะไรก็ได้ เช่น หากเปรียบตนเองเข้ากับดอกไม้ จะเป็นดอกไม้ชนิดใด ให้วาดภาพนั้น ออกมา หรือเปรียบเทียบกับสัตว์ สิ่งของเครื่องใช้ก็ได้
- ให้สมาชิก เขียนชื่อเพลงที่เป็นสัญลักษณ์ของตัวเอง และเขียนเนื้อเพลงท่อนที่โปรดปราน และพอจะร้องได้ พร้อมทั้งเตรียมคำอธิบายด้วยว่าเหตุใดจึงเป็นเพลงโปรด

ขั้นกิจกรรม

3. ให้สมาชิกแต่ละคนออกมาแนะนำตัวเองจากภาพหรือวิธีการที่เลือกจากบัตรจนครบตาม จำนวนสมาชิก

4. ให้สมาชิกกลุ่มอธิบายรูปภาพให้สมาชิกคนอื่น ๆ ฟัง พร้อมซักถามข้อสงสัย

ขั้นสรุป

4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มในครั้งนี้ และผู้นำกลุ่มเพิ่มเติมและนัดหมายวันเวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

ใบงาน

ข้อตกลงของการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่ม

1. สมาชิกทุกคนต้องมีความจริงจังในการพูด การแสดงออกและการกระทำต่าง ๆ
2. การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือหรือการวิจารณ์การกระทำของสมาชิกในกลุ่มให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์
3. สมาชิกต้องมาเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มตามนัดทุกครั้ง

บทบาทของผู้นำกลุ่ม

1. ผู้นำกลุ่มเป็นเพียงผู้สร้างสถานการณ์และคอยควบคุมดูแลแนะนำให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมไปสู่จุดหมาย
2. ผู้นำกลุ่มช่วยสร้างให้บรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัยมีความไว้วางใจกัน และรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และเป็นเจ้าของกลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนได้ค้นหาเหตุผลของตน และนำข้อคิดที่ได้ไปปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมของตนให้ถูกต้อง

บทบาทของสมาชิกกลุ่ม

1. สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันสร้างบรรยากาศของกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกเกิดความอบอุ่นไว้วางใจกัน
2. สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมและช่วยกันแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ และสรุปแนวคิดของกิจกรรมเป็นกลุ่มหรือของตนเอง
3. สมาชิกต้องมีความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับจากกลุ่ม

ข้อตกลงของสมาชิกกลุ่ม

1. สมาชิกกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้ด้วยความร่วมมือกัน ข้อมูลของท่านอาจเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนสมาชิก การให้ความคิดเห็นแนวทางแก้ปัญหาจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจได้อย่างมีสติ
2. สิ่งที่สมาชิกได้ร่วมกันพูดคุยล้วนแต่มีความสำคัญเท่ากับเป็นการเปิดเผยความคิดซึ่งกันและกัน
3. การแบ่งปันเวลาให้สมาชิกอื่นได้พูดคุยบ้างจะทำให้บรรยากาศเป็นไปด้วยมิตรภาพ
4. ข้อคำถามหรือความคิดเห็นในการสนทนาระหว่างสมาชิกกลุ่ม อาจจะเป็นสิ่งที่หลายคนอยากรู้
5. พยายามฟังด้วยความตั้งใจ แม้ว่าความคิดที่เสนอนั้นจะแตกต่างกันบ้าง
6. สมาชิกทุกคนมีอิสระ สามารถพูดถึงความรู้สึกของตนเองได้ภายในกลุ่ม
7. หากสมาชิกบางคนในกลุ่มไม่กล้าแสดงความคิดเห็นบางเรื่อง ขอให้ช่วยกันให้กำลังใจ และหากสมาชิกบางคนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมก็ไม่สมควรไปหยุดยั้งความรู้สึกนั้น
8. สมาชิกกลุ่มทุกคนต้องเก็บรักษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่พูดในกลุ่มไว้เป็นความลับ

ใบงาน

คุณได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมที่ทำมาในครั้งนี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ
วันที่...../...../.....

**โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 2
ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย**

สาระสำคัญ

หากเราต้องการให้งานที่ได้รับมอบหมาย ประสบความสำเร็จ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทุกคนต้องรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยมีการแสดงออกดังนี้ คือ ร่วมคิด ร่วมกันวางแผน การปฏิบัติงาน มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นที่เข้ามาทำงานร่วมกัน มีความเพียรพยายาม จนงานสำเร็จ สนใจ ชักถาม ในงานที่ตนรับผิดชอบ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และรู้จักการทำงานอย่างมีขั้นตอน
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้ถึงผลดี ของการรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และผลเสียที่เกิดขึ้นในการไม่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ระยะเวลา 50 นาที

- อุปกรณ์**
1. กระดาษชาร์ตสี
 2. กาว, กรรไกร, มีดคัตเตอร์, ไม้บรรทัด
 3. ใบงานตอบคำถาม

วิธีการดำเนินการ

ชั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1) แบ่งสมาชิกกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
 - 2) ผู้นำกลุ่มชี้แจง บทบาท หน้าที่ และสิ่งที่สมาชิกกลุ่มต้องทำในกิจกรรมนี้

ชั้นกิจกรรม

2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมารับเอกสารคำสั่ง และอุปกรณ์ประดิษฐ์ชิ้นงาน
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่ม
4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามใบงาน

ขั้นสรุป

5. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มสรุป ร่วมกันเพื่อให้ได้แนวคิดที่ว่า การรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทุกคน ต้องร่วมคิด ร่วมวางแผน มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้น มีความเพียรพยายาม สนใจ ชักถามในงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

เอกสารคำสั่ง

กลุ่มของท่านได้รับมอบหมาย ให้สร้างหุ่นจำลองบ้านที่สมบูรณ์แบบที่สุด โดยทำให้ได้มากที่สุด จากอุปกรณ์ที่มีอยู่ ภายในเวลา 20 นาที พร้อมนำเสนอผลงานของกลุ่ม และ อธิบายขั้นตอนการทำงานตั้งแต่จุดเริ่มต้น จนถึงจุดสุดท้าย

อุปกรณ์ที่ใช้ประดิษฐ์ชิ้นงาน

1. กาว
2. กรรไกร
3. มีดคัตเตอร์
4. ไม้บรรทัด

ใบงาน

ให้สมาชิกตอบคำถามต่อไปนี้

คุณคิดว่าสิ่งใดสำคัญ และจำเป็นสำหรับการทำงานครั้งนี้ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

คุณเคยปฏิบัติในสถานการณ์ใดบ้าง (ยกตัวอย่าง)

.....

.....

.....

.....

คุณมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร ถ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานลักษณะเช่นนี้อีก

.....

.....

.....

.....

คุณได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

วันที่...../...../.....

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 3
รู้จักหน้าที่ตนเอง

สาระสำคัญ

ในการอยู่ร่วมกัน พฤติกรรม และการแสดงออกของสมาชิกแต่ละคน มีผลต่อตนเองบุคคลอื่นและส่วนรวม จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สมาชิกทุกคนต้องรู้จัก และปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดี รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน ซึ่งหน้าที่ ที่นักเรียนต้องรับผิดชอบและจำเป็นสำหรับนักเรียน และต้องประพฤติปฏิบัติ จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. หน้าที่ต่อตนเองและการกระทำของตนเอง
2. หน้าที่ต่อการศึกษาเล่าเรียน
3. หน้าที่ต่อสถานศึกษา

จุดประสงค์

1. เพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง ความรับผิดชอบในหน้าที่ให้สมาชิกกลุ่ม
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้ถึงผลดีของการรับผิดชอบต่อหน้าที่ และผลเสียของการไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. ใบกำหนดสถานการณ์
2. ใบงานตอบคำถาม
3. ใบงานสรุป

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1) ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2 กลุ่ม พร้อมแจกใบกำหนดสถานการณ์ให้กลุ่มละ 1 ใบ
 - 2) ผู้นำกลุ่มชี้แจงบทบาท หน้าที่ และสิ่งที่สมาชิกกลุ่มต้องปฏิบัติจากกิจกรรมนี้
 - 3) ให้สมาชิกกลุ่มซักถาม เพื่อความเข้าใจ ในปัญหาต่างๆ ของกิจกรรมนี้

ขั้นกิจกรรม

2. ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละกลุ่ม ร่วมกันอภิปราย ตามประเด็นที่กำหนดให้ตามสถานการณ์นั้น ๆ
3. หลังจากอภิปรายเป็นกลุ่มแล้ว ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มนำเสนอ และทำความเข้าใจร่วมกันถึงปัญหาแต่ละสถานการณ์ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยพิจารณาเหตุผล
4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามใบงาน

ขั้นสรุป

5. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มอภิปรายร่วมกันสรุป เพื่อให้ได้แนวคิดถึงการอยู่ร่วมกันการมีความสนใจและเข้าใจปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ ไม่ทำเฉพาครู หรือพ่อแม่บังคับ หรือควบคุมตักเตือนเท่านั้น
6. ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเขียนลงในใบงานสรุป นัดหมายวันเวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

ใบกำหนดสถานการณ์

สถานการณ์ที่ 1

การทำความสะอาดอ่างล้างมือ เช้าวันนี้ เป็นเวรทำความสะอาดของเด็กเรื้อนนอน 10 จำนวน 8 คน หลังรับประทานอาหาร มีนักเรียนมาทำความสะอาด 2 คน และในช่วงบ่ายนั้นเองมีบุคคลภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน และเยี่ยมชมโรงเรียน ซึ่งโรงอาหารและบริเวณอ่างล้างมือก็เป็นสถานที่แรกที่เขาต้องการมาดู งานครั้งนี้ และสภาพของโรงอาหารและบริเวณอ่างล้างมือหลังจากทำความสะอาดก็ไม่เรียบร้อย ไม่สะอาดเท่าที่ควร

อภิปราย

1. คุณคิดว่า จากการกระทำในสถานการณ์นี้จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
ต่อตนเอง

.....

.....

.....

ต่อส่วนรวม

.....

.....

.....

2. คุณคิดว่า เพราะเหตุใด จึงทำให้เกิดผลเช่นนั้น

.....

.....

.....

3. คุณมีวิธีปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อมิให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก

.....

.....

.....

กลุ่ม.....

วันที่...../...../.....

ใบกำหนดสถานการณ์

สถานการณ์ที่ 2

ครูมอบหมายให้สุรีย สุธัน และสงกรานต์ ดูแลการเก็บผักบุ้ง เพื่อนำส่งโรงครัวในตอนเช้าก่อน 08.30 น. เพื่อทำอาหารมื้อกลางวัน สุรียบอกเพื่อนว่า ขอไปเล่นฟุตบอลก่อนแล้วจะตามมาทีหลัง สุธันก็ทำไปเล่นไปช่วยกันกับสงกรานต์จนถอนผักบุ้งเสร็จแล้ว วางผักบุ้งไว้รอให้สุรียมาล้างต่อ และนำส่งโรงครัว แต่สุรียก็ไม่ได้มา

อภิปราย

1. คุณคิดว่า จากการกระทำของนักเรียนทั้ง 3 คนในสถานการณ์นี้จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
ต่อตนเอง

.....

.....

.....

ต่อส่วนรวม

.....

.....

.....

2. คุณคิดว่า เพราะเหตุใด จึงทำให้เกิดผลเช่นนั้น

.....

.....

.....

3. ถ้าคุณเป็นสุรียจะมีวิธีปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อมิให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น

.....

.....

.....

กลุ่ม.....

วันที่...../...../.....

ใบงาน

ให้สมาชิกตอบคำถาม และสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม พร้อมนำเสนอกลุ่มใหญ่

1. การกระทำใดใน 2 สถานการณ์ ที่เป็นการกระทำที่แสดงถึงการไม่รู้จักหน้าที่รับผิดชอบ เพราะเหตุใด

.....
.....

2. ผลดีของการกระทำตามหน้าที่ ที่รับผิดชอบ
ต่อตนเอง

.....
.....

ต่อส่วนรวม

.....
.....

3. ผลเสียของการกระทำ ที่ละเลยต่อหน้าที่ ที่รับผิดชอบ
ต่อตนเอง

.....
.....

ต่อส่วนรวม

.....
.....

4. คุณเคยกระทำในสิ่งที่แสดงว่าละทิ้งหน้าที่ของตนเอง หรือไม่ (ยกตัวอย่าง) และคุณมีวิธีที่จะ
แก้ไขการกระทำของตนเองอย่างไรบ้าง

.....
.....

5. คุณได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้

.....
.....

กลุ่ม.....
วันที่...../...../.....

ใบงานสรุป

1. หน้าที่ของคุณมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. คุณจะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ของตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

วันที่...../...../.....

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 4
ตรงต่อเวลา

สาระสำคัญ

การตรงต่อเวลาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการประพฤติปฏิบัติหรือทุกหน้าที่ที่สมาชิกกลุ่มรับผิดชอบ เพราะการเป็นคนตรงต่อเวลาจะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง ต่องาน ต่อหน้าที่ และต่อสังคมส่วนรวม การกระทำที่แสดงว่าเป็นคนตรงต่อเวลา มีดังนี้

1. มาทันเวลาที่นัดหมาย
2. ปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาที่กำหนด
3. ทำงานเสร็จทันเวลา

จุดประสงค์

1. เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลา
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้ถึงผลดีของการตรงต่อเวลา และผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์ 1. กรณีสตัวอย่าง
 2. ใบงานตอบคำถาม

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1) ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
 - 2) ผู้นำกลุ่มชี้แจง บทบาท หน้าที่ ที่สมาชิกต้องปฏิบัติในการทำกิจกรรมนี้
 - 3) ให้สมาชิกซักถาม ความเข้าใจ ในการทำกิจกรรม

ขั้นกิจกรรม

2. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม มารับเอกสาร “กรณีสตัวอย่าง เรื่อง โส” และตอบคำถามลงใบงาน
3. ให้สมาชิกร่วมกันอภิปราย

ขั้นสรุป

4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุป เพื่อให้ได้แนวคิดที่ว่า การตรงต่อเวลา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการลงมือปฏิบัติ หรือลงมือกระทำงานทุกอย่าง เพื่อผลสำเร็จของงาน นัดหมาย วันเวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

กรณีตัวอย่าง “โส”

โส เป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง มักได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนไปทำกิจกรรมนอกโรงเรียนเสมอ ซึ่งเพื่อน ๆ และอาจารย์ยอมรับในความสามารถ โสจึงได้รับการคัดเลือก ให้เป็นตัวแทนอีกครั้ง และในการไปเป็นตัวแทนตอบปัญหาครั้งนี้ โสมาช้ากว่าเวลาที่กำหนดนัดหมาย 10 นาที โดยคิดว่า ทุกคนต้องรอตัวเอง เพราะโสเรียนเก่ง และเป็นตัวสำคัญของทีม แต่ครูได้นำนักเรียนคนอื่นไปแข่งขันตอบปัญหาแทนแล้ว ผลการแข่งขันปรากฏว่าโรงเรียนของโส ได้ที่ 3 ทำให้โสเสียใจมากที่การมาช้าทำให้โสพลาดโอกาส ที่จะได้แสดงความสามารถ และมีส่วนช่วยเพื่อน ๆ ตอบปัญหาอันนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน และตนเอง จึงสำนึกได้ว่า ความผิดพลาดครั้งนี้ เกิดจากตัวโส มีส่วนทำให้โรงเรียนเสียผลประโยชน์

ใบงานที่ 1

คำอธิบาย

ให้สมาชิกกลุ่มตอบคำถามต่อไปนี้

1. ผลจากการกระทำใดของ โส ที่ทำให้ผลการแข่งขัน ตอบปัญหาของโรงเรียนเป็นที่ 3

.....

.....

.....

.....

2. จากการกระทำของ โส เกิดผลต่อตนเอง และต่อส่วนรวมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. คุณคิดว่าโส ควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อสร้างชื่อเสียงและผลประโยชน์ให้กับโรงเรียนของตน

.....

.....

.....

.....

4. คุณได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้

.....

.....

.....

.....

กลุ่ม.....

วันที่...../...../.....

ใบงานที่ 2

คำอธิบาย

ให้สมาชิกร่วมกันอภิปราย ในหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลดีของการตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

ผลเสียของการไม่ตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

2. ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา

ต่อตนเอง

.....

.....

.....

.....

ต่อส่วนรวม

.....

.....

.....

.....

3. วิธีปฏิบัติตัวให้เป็นคนตรงต่อเวลา

.....

.....

.....

.....

กลุ่ม.....

วันที่...../...../.....

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ ครั้งที่ 5

การยอมรับผลงานและปรับปรุงแก้ไขงานในหน้าที่ตน

สาระสำคัญ

ชีวิตของเราทุกวันนี้ไม่ใช่ใครอื่นกำหนดมาให้เรา หากแต่ตัวเราเองเป็นผู้กำหนดเองมาตั้งแต่ต้น ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่เป็นผลจากการกระทำของเราทั้งนั้น อุปสรรคปัญหาต่างๆ ที่รุมเร้าเข้ามาเป็นบททดสอบที่เราสร้างขึ้นเองและต้องผ่านไปให้ได้ หากไม่แล้ว เราอาจต้องทดสอบอีกครั้ง และหนักหน่วงมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกกล้ายอมรับความจริงเกี่ยวกับการกระทำและผลงานของตน
2. เพื่อให้สมาชิกรู้จักติดตามผลงานที่ตนได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์ 1. เรื่องสั้น
2. ใบงาน

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้นำกลุ่มถามสมาชิกว่า ทุกครั้งที่สมาชิกทำงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย เกิดผลอย่างไรบ้าง อะไรเป็นสาเหตุ และสมาชิกปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ ถ้าแก้ไขสมาชิกปฏิบัติอย่างไร

ขั้นกิจกรรม

2. ผู้นำกลุ่มเล่าเรื่อง เรื่องของดวงพร

3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดดังนี้

3.1 สมาชิกคิดว่าดวงพรเป็นคนอย่างไร

3.2 สมมติสมาชิกเป็นดวงพร และรู้ว่าเพื่อนถูกทำโทษโดยไม่มีเหตุผล สมาชิกจะ

รู้สึกอย่างไร

3.3 ถ้าดวงพร ไม่ยอมรับสารภาพกับครูจะเกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไร และถ้า

ยอมรับสารภาพ

4. ผู้นำกลุ่มแจกเอกสาร เรื่องของนฤมล ให้สมาชิกอ่าน
5. ให้สมาชิกอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 นฤมลเป็นคนอย่างไร
 - 5.2 ถ้าสมมติให้สมาชิกเป็นนฤมลซึ่งพอรู้ว่าผลการสอบของตนได้คะแนนน้อย จะรู้สึกอย่างไร
 - 5.3 ให้สมาชิกช่วยกันบอกวิธีการเรียนเพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น

ขั้นสรุป

6. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกร่วมกันสรุปพฤติกรรมการยอมรับการกระทำของตน และความจำเป็นที่บุคคลต้องมีการปรับปรุงการงานที่เป็นหน้าที่ของตน และการเรียนของตนให้ดีขึ้น นัดหมายวันเวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

เรื่องของดวงพร

ดวงพร เป็นนักเรียนชั้น ปวช. 2 ของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ดวงพรได้รับมอบหมายเฝ้าทำความสะอาดโต๊ะของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับเพื่อน ๆ อีก 2 คน ทุกวันจันทร์ เย็นวันจันทร์วันหนึ่งเป็นเฝ้าทำความสะอาดของดวงพรและเพื่อน ๆ ดวงพรและเพื่อน ๆ ช่วยกันเก็บกวาด และทำความสะอาดโต๊ะอาจารย์ที่ปรึกษารวมทั้งบริเวณรอบ ๆ ห้องพักครู หลังจากเก็บกวาดแล้วเพื่อน 2 คน ได้นำขยะไปทิ้ง ส่วนดวงพรทำหน้าที่เช็ดโต๊ะครู มือจึงไปโดนโลโก้เกียรติคุณบนโต๊ะอาจารย์ตกลงมาแตก ดวงพรรีบเก็บกวาดเศษแจ็กกันไปทิ้งก่อนที่เพื่อนอีก 2 คน จะกลับมาเห็น

เช้าวันต่อมาเมื่อครูมาถึงก็ได้ชมเชยดวงพรและเพื่อนว่าทำงานได้ดีมาก แต่เมื่ออาจารย์สังเกตเห็นว่าแจ็กที่โลโก้เกียรติคุณที่ท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยได้มอบในฐานะที่อาจารย์ได้รับรางวัลอาจารย์ดีเด่นประจำวิทยาลัยหายไป จึงได้ซักถาม เพื่อนทั้ง 2 คนของดวงพรนั่งเงียบเพราะไม่รู้เรื่อง และดวงพรก็นิ่งนิ่งเพราะกลัวความผิด เมื่อไม่มีใครยอมรับ อาจารย์เลยจะทำโทษโดยให้ยืนหน้าชั้นตลอดชั่วโมงเรียนและว่ากล่าวตักเตือนทั้ง 3 คน หลังจากวันนั้นมาเพื่อนทั้ง 2 คน ของดวงพร ก็มีอาการซึมเศร้าเพราะความเสียใจ ส่วนดวงพรเมื่อเห็นเพื่อนเป็นอย่างนี้จึงเกิดความละอายใจที่ทำให้เพื่อน ๆ ต้องเดือดร้อนเพราะตนเป็นต้นเหตุ ดวงพรจึงตัดสินใจไปสารภาพความจริงกับอาจารย์ และเมื่ออาจารย์ได้รับฟังความจริงและได้ทราบว่ากรกระทำของดวงพรนั้นไม่ได้ตั้งใจ อาจารย์ก็ไม่ถือสาเอาความและสอนให้ดวงพรรู้จักการรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองทำ พร้อมทั้งให้ไปขอโทษและยอมรับกับเพื่อนว่าเป็นสาเหตุให้เพื่อน ๆ ต้องถูกลงโทษ

เรื่องของนฤมล

นฤมลและนารีจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเดียวกัน นฤมลเป็นเด็กที่ขยันและมีสติปัญญาดีจึงมีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก ส่วนนารีก็ขยันไม่แพ้ นฤมล แต่สติปัญญาต่ำกว่า จึงอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งสองต่างศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเดียวกัน

ที่ห้องสมุด นฤมลและนารีกำลังนั่งคุยกันถึงผลการสอบครั้งแรก นารีแสดงความยินดีกับนฤมลที่ได้คะแนนสูงสุดของห้อง ครูประจำชั้นเดินผ่านมาเห็นทั้งสองคนก็กล่าวชมเชยที่เอาใจใส่การเรียนดีมาก

ในคาบพัก นฤมลอยู่ในกลุ่มเพื่อน ๆ กำลังคุยกันถึงเรื่องไปเที่ยวเมื่อสัปดาห์ก่อนและกำลังนัดกันจะไปดูภาพยนตร์ในวันเสาร์ที่จะถึง เพื่อนบอกให้นฤมลชวนนารีไปด้วย นฤมลทำหน้าที่เพื่อนและบอกกับเพื่อนว่านารีเป็นหนอนหนังสือชวนไปไหนก็ไม่เคยไปสักครั้ง

ในช่วงโมงเรียนครูประจำชั้นประกาศผลสอบกลางภาค ปรากฏว่านารีได้คะแนนสูงสุดในห้อง ส่วนนฤมลไม่ติดอันดับ 1 ใน 5 เลย เมื่อเลิกเรียนนฤมลนั่งเศร้าคนเดียวในห้อง สักครู่ นารีจึงเดินเข้ามาหาและเตือนสตินฤมลว่า นฤมลเคยเรียนเก่งกว่าตนแต่ที่พลาดไปในครั้งนี้ก็เพราะเอาใจใส่ในการเรียนน้อยไปนิด มัวแต่สนุกสนาน อยากให้นฤมลทำตัวเหมือนตอนเข้ามาเรียนใหม่ ๆ

หลังจากวันนั้นนฤมลงดเที่ยวเตร่ และกลับมาสนใจเรียนตามเดิม โดยตั้งใจเรียนในขณะที่ครูสอน เลิกเรียนกลับบ้านก็ทบทวนตำราที่ได้เรียนในวันนั้น ๆ และเมื่อมีอะไรสงสัยในตำราก็จะถามครูทันที

แล้วการสอบครั้งต่อมาก็มาถึง นฤมลทำข้อสอบด้วยความมั่นใจ พอวันต่อมาในห้องเรียนครูได้นำคะแนนมาประกาศ นฤมลก็ได้พูดเปรียบกับนารีว่าสอบครั้งที่ผ่านมา ผลจะเป็นอย่างไรบ้างก็ 모르 และพอคุณครูประกาศคะแนน ปรากฏว่า นฤมลสอบได้คะแนนเป็นอันดับสองของห้องและคุณครูก็ได้พูดกับนักเรียนคนอื่น ๆ ว่า ให้ดูนฤมลเป็นตัวอย่าง ที่รู้จักปรับปรุงตัวเองจนมีผลการเรียนดีอย่างที่เราเห็น

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 6

ความเพียรพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

สาระสำคัญ

ความเพียรปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ เอาใจจดจ่อต่องาน ช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อเอาชนะอุปสรรค ส่งผลให้การปฏิบัติตน ความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม ประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามต้องการ การประพฤติปฏิบัติที่แสดงว่า มีความเพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค คือ

1. มีความตั้งใจประพฤติและปฏิบัติ
2. มีความอดทนในการประพฤติและปฏิบัติจนสำเร็จ
3. มีใจจดจ่อต่อการประพฤติและปฏิบัติไม่ละทิ้ง
4. ช่วยแก้ปัญหา เพื่อให้ประสบความสำเร็จ
5. เสียสละเพื่อการประพฤติและปฏิบัติงานนั้น ๆ

จุดประสงค์

เพื่อฝึกให้สมาชิกกลุ่มมีความเพียรพยายาม มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์

1. ใบงาน
2. แก้วน้ำ
3. น้ำเปล่า
4. ช้อนชา

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1.1 ผู้นำกลุ่มแบ่งสมาชิกกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
 - 1.2 ผู้นำกลุ่มชี้แจงกติกา ที่สมาชิกต้องปฏิบัติในการทำกิจกรรมนี้

ชั้นกิจกรรม

2. ผู้นำกลุ่มกลุ่มมอบหมายให้ทั้ง 2 กลุ่ม หาวิธีการตักน้ำให้เต็มแก้ว โดยใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในกลุ่มเท่านั้น
3. ให้สมาชิกกลุ่มช่วยกัน ตักน้ำให้เต็มถึงเมื่อน้ำเต็มแก้วแสดงว่างานสำเร็จ
4. ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามใบงาน

ชั้นสรุป

5. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มสรุปร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวคิดที่ว่าความเพียรปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อเอาชนะอุปสรรค ส่งผลให้งาน ประสบความสำเร็จ นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่เข้าร่วมกลุ่มครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

ใบงาน

คำอธิบาย

ให้สมาชิกกลุ่มตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหา/อุปสรรค ของงานชิ้นนี้ คืออะไร

.....

.....

.....

2. คุณใช้วิธีการใด จึงจะชนะอุปสรรคนี้ได้ และทำอย่างไร

.....

.....

.....

3. คุณคิดว่าสิ่งที่สำคัญ ที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

4. คุณคิดว่าความเพียรพยายาม ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค นำไปใช้กับตนเองในกิจกรรม
อะไรบ้าง และทำได้อย่างไร

.....

.....

.....

5. คุณมีส่วนรับผิดชอบในการทำงานและได้แสดงออกถึงลักษณะ ดังต่อไปนี้ (บทบาทขณะที่คุณได้
แสดงออกขณะทำกิจกรรม)

1. การช่วยเหลือกันและกัน.....

2. ความเสียสละ.....

3. การวางแผนการทำงาน.....

4. คุณได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนี้

.....

.....

กลุ่ม.....

วันที่...../...../.....

บัตรคำสั่ง การปฏิบัติกิจกรรม

มอบหมายให้กลุ่ม ตักน้ำ ให้เต็มแก้ว โดยใช้อุปกรณ์คือ หลอดดูด และอุปกรณ์ที่มีอยู่ใน
ตัวของสมาชิกแต่ละคนได้ โดยมีกติกา ดังนี้ คือ

1. แก้วน้ำ อยู่ห่างจากแหล่งน้ำ ประมาณ 3 เมตร
2. กำหนดเวลาในการตักน้ำ 10 นาที
3. น้ำเต็มแก้ว ถือว่า ทำงานสำเร็จ

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ ครั้งที่ 7

ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

สาระสำคัญ

การหยุดโลกร้อน หรือการดูแลสิ่งแวดล้อม มันเป็นกิจที่เป็นความรับผิดชอบต่อคนทุกคน เพราะสิ่งแวดล้อมของโลกคือสิ่งที่เราทุกคนต้องใช้ร่วมกัน ไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่งเพียงคนเดียว เมื่อเกิดปัญหาโลกร้อน คนที่ทำลายสิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นผู้รับผลของมันเพียงคนเดียว แต่คนทั้งโลกร่วมถึงลูกหลานของผู้ทำลายก็จะได้รับผลของมันด้วย เพราะฉะนั้น การช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมโลก มันไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ แต่มันเป็นกิจที่ผูกพันกับมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่เกิด トラバไตที่มนุษย์ยังต้องการอากาศเพื่อหายใจ ต้องการน้ำสะอาดเพื่อดื่มใช้ ต้องการดินเพื่อเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์นำมาเป็นอาหาร ต้องการความอบอุ่นที่พอเหมาะเพื่อให้ร่างกายอยู่ได้ トラバไตนั้นมนุษย์ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมการรักษาโลกใบนี้ให้สวยงาม ไม่ต้องเริ่มที่ใคร แต่ขอให้เริ่มที่ใจและสองมือคุณ

จุดประสงค์

เพื่อให้สมาชิกได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม งดเว้นการกระทำอันเป็นผลเสียหายต่อสังคมและสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่สังคม

ระยะเวลา 50 นาที

- อุปกรณ์
1. ใบงาน
 2. กระดาษโปสเตอร์
 3. กระดาน
 4. ปากกา, ดินสอสี, สีเมจิก ฯลฯ
 5. ใบความรู้

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทักทาย / ทบทวนกิจกรรมครั้งก่อน / นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1.1 ผู้นำกลุ่มแบ่งสมาชิกกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
 - 1.2 ผู้นำกลุ่มชี้แจงกติกา ที่สมาชิกต้องปฏิบัติในการทำกิจกรรมนี้

ขั้นกิจกรรม

2. ผู้นำกลุ่มนำเข้าสู่กิจกรรม โลกหายร้อน On your hand โดยให้ดูสารคดีสมดุลธรรมชาติ และเปิดเพลงชีวิตสัมพันธ์
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทุกคนพูดถึงสภาพแวดล้อมในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร
4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน แต่ละกลุ่มพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ ตามใบงาน
5. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการคุยกันในประเด็นต่าง ๆ ตามใบงาน
6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน และให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาวาดรูปเกี่ยวกับป่าไม้ อากาศ และน้ำ ลงในกระดาษ โดยทั้งสามองค์ประกอบต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
7. ให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตามใบงาน

ขั้นสรุป

8. ผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มสรุป ร่วมกันเพื่อให้ได้แนวคิดที่ว่า เราเองก็เป็นส่วนหนึ่งในการรักษาสิ่งแวดล้อมของโลกเราได้ ยังไงก็อย่าลืมนำเอาวิธีเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมที่ดีเริ่มที่ตัวเรา เริ่มที่การกระทำของเราเองโดยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด มีความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา อาจจะเพิ่มเติมด้วยการปลูกต้นไม้ ไม่สร้างมลภาวะ การกระทำเหล่านี้เพราะนอกจากจะดีต่อสิ่งแวดล้อมในโลกแล้ว ยังส่งผลดีต่อตัวเราเองอีกด้วย เมื่อได้ทำแล้วคุณจะมีคามภาคภูมิใจได้ว่า

ครั้งหนึ่งในชีวิตเรา คุณได้ทำประโยชน์ให้แก่โลกเป็นการตอบแทนโลกที่สร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้เรามาโดยตลอด ผู้นำกลุ่มซักถามสมาชิกถึงความรู้สึกต่าง ๆ หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้นำกลุ่มกล่าวปิดกิจกรรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. ให้สมาชิกแต่ละคนสรุปว่าได้อะไรจากกิจกรรมนี้

ใบงาน

กลุ่มที่ 1 เรื่องป่าไม้

ให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายเรื่องป่าไม้ในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพป่าไม้ในปัจจุบันนี้ความคิดของกลุ่มเป็นอย่างไร
2. สมาชิกในกลุ่มมองปัญหาป่าไม้อย่างไร
3. สมาชิกในกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไร

กลุ่มที่ 2 น้ำ

1. สภาพน้ำในปัจจุบันนี้ความคิดของกลุ่มเป็นอย่างไร
2. สมาชิกในกลุ่มมองปัญหาน้ำอย่างไร
3. สมาชิกในกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไร

ใบความรู้ โลกหายร้อน On your hand

สิ่งมีชีวิตในโลกล้วนมีความสัมพันธ์กัน ถ้าสิ่งมีชีวิตสิ่งหนึ่งมีปัญหาจะทำให้สมดุลนั้นขาดไปส่งผลให้ธรรมชาติของเรานั้นเปลี่ยนไป และโลกของเราจะน่าอยู่หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับมนุษย์ว่าจะสร้างสรรค์หรือทำให้โลกนั้นมีสภาพเป็นไปอย่างไร ถ้าเราทุกคนช่วยกันดูแลหรือใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมนั้นน่าอยู่และช่วยลดภาวะโลกร้อน เเท่านี้ก็คงเพียงพอแล้วกับการที่ได้รับว่าเราเป็นคนมีความรับผิดชอบต่อสังคม

กลุ่ม ป่าไม้

ให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายเรื่องป่าไม้ในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพป่าไม้ในปัจจุบันนี้ความคิดของกลุ่มเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สมาชิกในกลุ่มมองปัญหาป่าไม้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. สมาชิกในกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหานี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่ม.....
วันที่...../...../.....

กลุ่ม น้ำ

ให้สมาชิกในกลุ่มอภิปรายเรื่องป่าไม้ในประเด็นต่อไปนี้

1. สภาพน้ำในปัจจุบันนี้ความคิดของกลุ่มเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สมาชิกในกลุ่มมองปัญหาน้ำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. สมาชิกในกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหาน้ำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่ม.....
วันที่...../...../.....

โปรแกรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
ครั้งที่ 8
ปัจฉิมนิเทศ

สาระสำคัญ

การบอกความรู้สึกของตนเองต่อหลังจากเข้ากลุ่มให้เพื่อนรับรู้และสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มเพื่อเป็นแนวทางในการนำสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

จุดประสงค์

1. เพื่อให้สมาชิกมองผู้อื่น และเข้าใจผู้อื่น
2. เพื่อสรุปกิจกรรมทั้งหมดที่ได้ทำร่วมกัน
3. ให้สมาชิกยอมรับข้อดีและจุดบกพร่องของตนเอง แล้วพยายามปรับปรุงแก้ไขตนเอง

ระยะเวลา 50 นาที

อุปกรณ์ 1. กระดาษ A4
 2. ปากกา, ดินสอ

วิธีการดำเนินการ

ชั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มทบทวนกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมา
2. บอกจุดประสงค์ของกิจกรรมครั้งนี้ให้สมาชิกกลุ่มทราบ

ขั้นกิจกรรม

3. ให้สมาชิกกลุ่มเขียนสรุปความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้จากการเข้ากลุ่ม

ขั้นสรุป

4. ผู้วิจัยให้สมาชิกแต่ละคนบอกถึงความรู้สึกต่อกิจกรรมทั้งหมดรวมถึงข้อเสนอแนะ และบอกความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม พร้อมทั้งให้คำมั่นสัญญาในการที่จะนำความรู้ที่ได้จากการเข้ากลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. ผู้วิจัยสิ่งที่ได้จากกิจกรรมพร้อมให้กำลังใจในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

การประเมินผล

1. สังเกตจากเข้าร่วมทำกิจกรรม
2. จากการตอบคำถามใบงาน และใบประเมินพฤติกรรม
3. แบบประเมินความคิดเห็น/สิ่งที่ได้จากกิจกรรม

วัน เวลา ในการจัดกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบของเยาวชน

ครั้งที่	กิจกรรม	วันที่	เวลา	สถานที่
1	ภาพนั้นฉันเอง	1 มี.ค. 52	14.00 - 14.50 น.	สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี
2	บ้านจำลอง	5 มี.ค. 52	15.30 - 16.10 น.	
3	เธอคิดยังไง	8 มี.ค. 52	14.00 - 14.50 น.	
4	เวลาไม่คอยใคร	12 มี.ค. 52	15.30 - 16.10 น.	
5	ถ้าเป็นฉัน	15 มี.ค. 52	14.00 - 14.50 น.	
6	น้ำเต็มแก้ว	19 มี.ค. 52	15.30 - 16.10 น.	
7	โลกหายร้อน on your hand	22 มี.ค. 52	14.00 - 14.50 น.	
8	ความในใจ	26 มี.ค. 52	15.30 - 16.10 น.	

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

- ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
- ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์
- ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 12551-6 ต่อ 138
 ที่ ศธ 0514.5/ว.059 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552
 เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล มีชัยโย

ด้วย นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง รหัสประจำตัว 505050274-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบวัดความรับผิดชอบกิจกรรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้ว เห็นว่า ท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 12551-6 ต่อ 138
 ที่ ศธ 0514.5/ว.059 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2552
 เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปณิตตา ญวนกระโทก

ด้วย นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง รหัสประจำตัว 505050274-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบวัดความรับผิดชอบกิจกรรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์พิจารณาแล้ว เห็นว่า ท่าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ ศธ 0514.5/060

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

19 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ด้วย นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง รหัสประจำตัว 505050274-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบวัดความรับผิดชอบกิจกรรมกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้ว เห็นว่า นางสาวคุลยดา วรรณिकासกุล เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-4334-3452-3 ต่อ 138

โทรสาร 0-4334-3454

หมายเลข: เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-5744042

ที่ ศธ 0514.5/019

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

19 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น

ด้วย นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง รหัสประจำตัว 505050274-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ กำลังทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้เครื่องมือ คือ เด็กและเยาวชนจำนวน 40 คน ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้บุคคลดังกล่าว ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือ ในการทำวิทยานิพนธ์ตามความประสงค์ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2552

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-4320-2853

โทรสาร 0-4334-3454

หมายเลข: เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-5744042

ที่ ศธ 0514.5/029

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

19 กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี

ด้วย นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง รหัสประจำตัว 505050274-3 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เด็กและเยาวชนจำนวน 40 คน ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ บุคคลดังกล่าว ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ตามความประสงค์ในวันที่ 7 มีนาคม 2552 ถึงวันที่ 10 เมษายน 2552

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานวิชาการ

โทร. 0-4320-2853

โทรสาร 0-4334-3454

หมายเลข: เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 089-5744042

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.นพดล มีไชโย
ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ผศ. ปณิตดา ญวนกระโทก
ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. นางสาวตุลดา วรรณिकासกุล
ตำแหน่งทางวิชาการ นักวิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายธีรวัฒน์ พุทธาวัง
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 5 เดือนมิถุนายน พุทธศักราช 2528
ภูมิลำเนา	จังหวัดอุดรธานี
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ(การตลาด) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ในปีการศึกษา 2549 เข้าศึกษาต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2550

